

Frivillighedspolitik

Formålsbeskrivelse

Baggrund

Kongres

På Dansk Handicap Forbunds kongres i 2016 fyldte frivillighed en del i debatten under fremtidigt arbejde. Det blev fremhævet, at frivillighed i mange kommuner tænkes ind som en del af løsningen på sociale udfordringer. Dette vækker stor bekymring, fordi det kan medføre, at basal hjælp nogle steder forsøges erstattet af frivillige indsatser, hvilket kan skabe vilkårlighed, afhængig af, hvor man bor, og hvilke ildsjæle, der er til stede i et lokalområde.

Verden forandrer sig

Samtidigt blev der på kongressen peget på, hvordan verden udvikler sig i et meget højt tempo. Der er ekstremt mange tilbud, og mange mennesker samler sig om her-og-nu-problemstillinger, og det er blevet sværere at fastholde frivillige i traditionelle og forpligtende foreningsstrukturer. Derfor er der behov for, at vi som frivillig organisation bliver meget tydelig med, hvordan vi forstår frivilligheden, og hvor vi mener, grænserne skal gå.

Frivillighedspolitikken

Med afsæt i diskussionen på kongressen igangsatte hovedbestyrelsen processen, hvorefter forbundets social- og arbejdsmarkedspolitiske udvalg (SAPU) overtog processen. Herefter har et bredt udsnit af forbundets tillidsvalgte udviklet denne frivillighedspolitik. SAPU har i processen inddraget deltagere på Handicappolitisk seminar 2017, og frivillighedspolitikken skal herefter diskuteres i regionerne og specialkredse, inden kongressen i 2018 afsluttende behandler og beslutter forbundets frivillighedspolitik.

Politisk anvendelse

Med denne frivillighedspolitik ønsker vi proaktivt at sætte en politisk dagsorden, så frivillighed bruges rigtig og med respekt for frivillighedens karakter og grænseflader til faglige og offentlige ydelser.

Samtidigt ønsker vi, som en 93 års gammel frivillig organisation, at lægge os i front ved hele tiden at forholde os til samfundets udvikling og justere vores indsats, så den følger udviklingen. Det handler om at kombinere erfaring med nytænkning.

Politik og strategi

Denne frivillighedspolitik forholder sig til, hvad vi mener om frivillighed, og den vil kunne anvendes til at føre politik om frivillighed.

Politikken operationaliseres i Dansk Handicap Forbunds strategiplan 2016 – 2020. De to dokumenter adskilles af deres forskellige formål, men skal også forstås i en sammenhæng.

Hvem henvender frivillighedspolitikken sig til?

Frivillighedspolitikken henvender sig til alle med interesse for udvikling af frivillighed, og den kan således indgå i politiske diskussioner på både lokalt og landspolitisk niveau, men vil også kunne fungere som debatskabende blandt organisationer og grupperinger, som ønsker at forholde sig til god frivillighed.

Overblik over politikken

Vi har nu redegjort for baggrunden for, at Dansk Handicap Forbund har formuleret en frivillighedspolitik. Vi har i frivillighedspolitikken udarbejdet vores egen definition af frivillighed, dernæst har vi beskrevet, hvad vi mener, god frivillighed er, og hvad god frivillighed kan.

Til sidst har vi samlet det hele i en række eksempler, som rummer både definition, og det vi mener. Eksemplerne tager udgangspunkt i Dansk Handicap Forbunds virke, men kan tjene til inspiration og debat hos mange andre organisationer og aktører.

Definition af frivillighed

Dansk Handicap Forbund henter inspiration fra Frivilligrådets officielle definition.

Forbundet forstår frivillighed på følgende måde:

- Frivillighed er en aktiv indsats, som er til gavn for fælleskabet.
- Frivillighed er en netværksbaseret og brobyggende aktivitet, som altid er forankret i det civile samfund.
- Frivillighed foregår i et meningsfyldt og ligeværdigt fælleskab.
- Frivillighed er 'noget ekstra', som skaber værdi og relationer mellem mennesker, hvor fagligheden har sine begrænsninger.

God frivillighedspolitik for os er

Fokus på sagen

God frivillighed udspringer af en fælles interesse for et bestemt emne. Vi mener, det er kendetegnet ved, at mennesker samles på tværs af baggrunde, holdninger og tilhørsforhold. Her dyrker vi den fælles interesse i gensidig respekt for hinanden. I denne relation kan vi både give noget til andre og modtage noget fra andre i et fællesskab, hvor begge parter profiterer af det.

Motivation

God frivillighed er drevet af lyst og motivation. Vi mener, det er motiverende at forme og realisere vores egne idéer, og at vi i fællesskab høster resultaterne af det, vi skaber.

Vi bestemmer

Netop fordi god frivillighed er drevet af lyst, er det vigtigt for os, at der ikke er andre, der bestemmer over den. Vi mener, at alle kan bidrage på forskellige niveauer, og selv den mindste indsats kan have meget stor betydning i relationen til et andet menneske.

God samarbejdspartner

God frivillighed er også at have gode samarbejdspartnere, som kan og vil donere midler og hjælpe med at understøtte arbejdet. Men gode samarbejdspartnere er også nogle, som vi bruger til at dele viden og erfaringer med.

Ligestilling er en forudsætning

Som handicaporganisation er det meget vigtigt for os at fremhæve kompensationsprincippet. Vi mener, at god frivillighed kræver, at mennesker er stillet lige for at kunne agere på lige fod med andre. For at blive stillet lige har nogle brug for kompensation.

Som modtager af en frivillig indsats skal du kunne deltage i aktiviteten på lige fod med andre, uden at frivillige skal yde kompenserende hjælp. Man har derfor brug for hjælpemidler, personlig og praktisk hjælp og ledsagelse. Denne hjælp *kan* og *skal ikke* erstattes af frivillige, hvis der skal være tale om ligestilling. Hvis man skal yde en frivillig indsats, er det på samme måde nødvendigt, at man har de nødvendige hjælpemidler, personlig hjælp og ledsagelse.

Vi mener, at god frivillighed respekterer kompensationsprincippet, som sammen med de andre handicappolitiske grundprincipper – kompensationsprincippet, sektoransvarsprincippet, solidaritetsprincippet og ligebehandlingsprincippet – udgør fundamentet for alt dansk handicaplovgivning.

Dét frivillighed kan

Det ekstra

Alle mennesker med eller uden funktionsnedsættelse skal have mulighed for at kunne udføre frivilligt arbejde. Netop derfor må frivilligheden aldrig sættes i stedet for personlig kompensation, men skal altid være 'noget ekstra', der samler folk og giver mulighed for at dele de erfaringer, som man har gjort sig på egen krop eller som nærtstående. Det er erfaringer, som en fagperson aldrig kan få, fordi det handler om menneskets egen oplevelse.

Mestring

Denne unikke viden kan vi dele med andre, som kan få hjælp til at mestre deres livssituation. Frivilligheden kan supplere systemet og faglighedens formåen. Den kan tage over der, hvor systemet ikke med relevans kan gøre noget.

Sammenhængskraft

På denne måde kan frivilligheden være med til at skabe sammenhæng og bygge bro mellem samfundets sektorer. Frivillighed handler om sagen og kun

sagen. Dermed opnår vi en viden, som ikke er forurennet af økonomiske eller strukturelle hensyn.

Unik viden

Denne viden er meget værdifuld for, at samfundet kan udvikle sig, og den gør frivillige organisationer og grupperinger til vigtige samarbejdspartnere. Frivillighed er den rene stemme.

Det hele liv

Vi mener, at frivilligheden skal tage udgangspunkt i en respekt for det hele menneske og det hele liv. Som mennesker fungerer vi i mange forskellige livssituationer – spændende fra bolig, familie, uddannelse, arbejdsliv, fritidsliv, kulturliv, sundhedsmæssige, sociale og økonomiske forhold etc. Frivilligheden kan have en positiv betydning for vores mulighed for at fungere i disse livssituationer.

Eksempler på god frivillighed

Intern frivillighed

Medlemspleje / sociale aktiviteter

I vores lokalafdelinger og specialkredse oplever vi, hvordan frivillige skaber et ligeværdigt fællesskab, hvor alle er velkommen.

En gruppe mennesker mødes i en lokalafdeling. En frivillig har reserveret et lokale og dækket bord, og en anden har smurt ostemadder. En tredje har startet bilen og hentet nogle medlemmer. Vi er sammen om en aktivitet og samtidig deles erfaringer og store som små historier hen over bordet. Her kan vi være os selv og samles om en aktivitet – et rummeligt fællesskab sammen med lige-sindede.

Bisidder, kontaktpersoner m.v.

Et medlem skal til møde med kommunen. Medlemmet kan være usikker og utryk ved mødet. Medlemmet har tidligere oplevet at blive ked af det eller vred til møder med kommunen og har haft rigtig svært ved at huske de vigtige ting. En frivillig bisidder fra Dansk Handicap Forbund stiller sig til rådighed og sammen forbereder de mødet. De aftaler, hvordan bisidderen kan støtte medlemmet under mødet. Deres samarbejde danner grundlag for et godt møde, hvor de vigtige ting bliver sagt. Bisidderen og medlemmet samler efterfølgende op på mødet. Ved støtte fra bisidderen få medlemmet mulighed for at finde vej gennem systemet og samarbejdet lettes.

Den politisk aktive

Et medlem har stor interesse i den lokale handicappolitik. Der er problemer med tilgængeligheden i byen. Samtidig har kommunen skåret i serviceniveauet. Den politisk aktive indgår i dialog med både kommunalpolitikkerne og kommunens medarbejdere for at skabe opmærksomhed på handicapområdet. Medlemmet

sidder i en lokalafdeling og i handicaprådet, er lokalt kendt og bidrager med sin viden. Kort sagt er medlemmernes talerør og vagthund og skaber gennem sit store arrangement lokalt opmærksomhed om handicapsagen.

Organisatorisk

Inde i den frivillige organisations maskinrum finder vi mennesker, der brænder for at få organisationen og fællesskabet til at vokse. De skaber idéer og deler arbejdsopgaver. De er med til at samle folk på tværs – politikere, myndigheder, erhvervsliv og organisationer. De skaber sammenhæng mellem medlemmers og medarbejderes kompetencer. De går til bestyrelsesmøder, organiserer, og de giver plads til holdninger, meninger og arbejdsformer på forskellige niveauer. Med deres engagement er de det kit, der får organisationen til at hænge sammen, og de er med til at bygge bro til resten af samfundet.

Nye former

Forestil dig en organisation, som befinder sig i en foranderlig verden, hvor mennesker er travle og flygtige, og tilbuddene er uendelige mange. Der er god frivillighed en kombination af den traditionelle foreningsverden og helt nye måder at tænke frivillighed på. Organisationen tænker nyt og giver plads til dem, der har idéer og lyst til at mødes og udvikle dem. Det skal gøre det nemt for dem, der vil skabe noget. Organisationen vil hjælpe med at rejse midler, skrive, servicere og skabe struktur, så de frivillige får plads til at lave det, der for den enkelte er sjovt og giver mening. Organisationen er ikke bange for en foranderlig verden, den ser muligheder.

Ekstern frivillighed

Finansiering og forankring

Kommunen er meget bevidst om, at det er de frivillige, der skal styre aktiviteterne, for det er jo netop det, der gør det sjovt at være frivillig. Kommunen vil gerne understøtte frivillige aktiviteter og vil meget gerne have et godt samarbejde med foreninger og ildsjæle. Kommunen beslutter sig for at medfinansiere, stille lokaler til rådighed og i det hele taget støtte der, hvor de kan. Kommunen får ikke gratis arbejdskraft, men den får en kommune, der hænger sammen, hvor borgerne hjælper hinanden, og der bliver skabt relationer mellem mennesker – relationer, som en kommune ikke selv kan skabe.

Det ekstra Modtageren

En person er blevet syg eller har været ude for en ulykke, der har medført en funktionsnedsættelse og er indlagt på sygehuset. Personen er velbehandlet med mange fagligheder indover. Og nu kommer den svære situation. "Hvad er det for et liv, der venter mig nu? Kan jeg genfinde meningen med tilværelsen? Og hvordan skal jeg mestre alle de små udfordringer, jeg vil støde på i hverdagen?" Da man møder en i samme situation, som ved, hvor skoen trykker, får man igen en tro på, at der er perspektiv i tilværelsen. Her ser vi et eksempel på, at organisationen igennem bisiddere, kontaktpersoner, mentorer m.v. kan

supplere fagligheden med vores ekspertviden, som er at leve et liv med funktionsnedsættelse.

Giveren

En person, der har et handicap, har naturligvis som alle andre lyst til og skal have mulighed for at udføre frivilligt arbejde på lige fod med andre. Men før dette kan ske, skal fundamentet være i orden. Fundamentet er vores hjælpemidler, personlige og praktiske hjælp, ledsagelse, mulighed for mobilitet m.v.

Fundamentet kalder vi compensation, og den skal vi til enhver tid kunne regne med, uanset hvor vi bor og hvornår i livet. Når fundamentet er i orden, er vi på lige fod med andre. Så kan og vil vi udføre frivilligt arbejde. Vi kan dermed bidrage til at skabe relationer i samfundet, men vi er også med til at synliggøre, at mennesker med handicap er en ressource.

"Dansk Handicap Forbunds Frivillighedspolitik" er udarbejdet af social- og arbejdsmarkedspolitisk udvalg og hovedbestyrelsen og godkendt på kongressen den 20. oktober 2018.